

Hållbarhetsrapport 2021

Denna hållbarhetsrapport är upprättad enligt Årsredovisningslagen (1995:1554).

2021 har liksom föregående år i hög grad präglats av pandemin. Det har inneburit att en stor del av Strommas verksamhet fortsatt har legat nere. Reserestriktioner och kraftiga begränsningar i möjligheten till sociala sammankomster har gjort att Stromma tillfälligt haft ett mycket begränsat kundunderlag och marknad.

Den begränsade verksamheten påverkar de flesta av bolagets hållbarhetsnyckeltal. Jämförelser med nyckeltal från ett normalt verksamhetsår blir därför inte relevanta. Låga utsläpp, primärt som konsekvens av begränsad verksamhet kombinerat med restriktioner gällande kapacitet för passagerare per buss och båt, ger inte en representativ bild av bolagets satsning för att minska miljöbelastningen från gruppens verksamhet. Stromma har för 2021 valt att endast rapportera sitt hållbarhetsarbete i denna mer begränsade form. Stromma hoppas att för 2022 kunna återkomma med en lika detaljerad och utförlig hållbarhetsrapport som tidigare år. Strommas höga ambition att bli norra Europas hållbarhetsmässigt ledande producent och leverantör inom vår bransch kvarstår.

Strommas hållbarhetsarbete

Strommas ambition är att bidra till ett hållbart samhälle och som en stor aktör inom turistnäringen känner vi ansvar för både vår närmiljö och miljön i stort. Vi är medvetna om att vi är beroende av friska och starka ekosystem för att kunna erbjuda våra gäster livslånga, hållbara minnen.

Koncernen har ett aktivt hållbarhetsarbete som genomsyrar hela verksamheten. För att tydliggöra arbetet har ledningen tillsammans med styrelsen utformat riktlinjer och mål inom fokusområden som anses väsentliga ur koncernens perspektiv. De fokusområden som har identifierats, med utgångspunkt i FN:s Global Compacts tio principer och OECD:s riktlinjer, är: bränslen samt mat och dryck (miljö), opinion och människor (socialt) samt hållbara projekt (ekonomi).

I Strommas ägardirektiv är koncernens ambitioner att sträva efter ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet. Styrgrupp för arbetet är koncernledningen med VD. Koncernledningen har representanter från alla länder och central organisation. Under 2020 etablerades en ny strategiplan för åren 2021 till 2023 med modifierad affärsmodell som fångar hållbarheten i allt bolaget gör. Alla länder etablerade under 2021 uppdaterade hållbarhetsplaner för det kommande året.

Koncernövergripande Code of Conduct och visseblåsarfunktion har under 2021 godkänts och förankrats i samtliga verksamhetsländer. Uppföljning kommer att ske vid introduktion av nya medarbetare, i ledarskapsutbildning, i samband med ledningsmöten samt i årlig complianceutbildning för samtliga medarbetare. Koncernens HR-chef analyserar och delar visseblåsarrapporterna med koncernledningen kvartalsvis, samt med HR-ledningen månatligen. Alla allvarliga incidenter rapporteras till koncernledningen samt relevanta kollegor omedelbart.

En årlig rapport som inkluderar trender och rekommendationer kommer produceras och presenteras för koncernledningen. PWC rapporterar grava incidenter i följande ordning: Koncernens HR-chef, koncernens VD, koncernens juridiska rådgivare, samt tillsynsmyndighet. Koncernens VD rapporterar till styrelsen kvartalsvis.

Stromma har vidare ett antal policyer för koncernen som tillsammans ger vägledning hur vi ska agera och bedriva vår verksamhet etiskt och hållbart. Våra policyer är också vägledande i arbetet för att minimera eventuella risker. Dessa täcker bland annat:

Alkohol och droger
Jämställdhet

Kontakt med konkurrenter
Hållbarhet

Miljö

Strommas verksamhet har en negativ påverkan på klimatet och andra miljöaspekter genom utsläpp från koncernens fordon. Även hantering och val av råvaror i de kaféer och restauranger som bedrivs i vår regi påverkar miljön. Vår ambition är att minska resursanvändningen och utsläppen från fossila bränslen och därmed vårt ekologiska avtryck, samt minska våra kostnader genom att arbeta aktivt inom områdena transport, mat och dryck.

Styrande policyer

Hållbarhet

Lokala inköspolicyer

Risker i verksamheten

Båtars och bussars avgaser bidrar, utöver klimatförändringarna, till försurning och övergödning i hav och mark. Avloppsvatten och utsläpp från båtarnas tankar smutsar ner i haven och även buller har inverkan på havets liv. Utöver detta påverkar svallvågorna från båtarna strandlinjen negativt. Ytterligare ett område där vi ser utmaningar vad gäller hållbarhetsprestandan är matavfall från restaurangerna. Ungefär en tredjedel av all mat som produceras globalt blir till matavfall. Genom att minska detta kan vi även minska mängden resurser, energi och mark som används i produktionen.

Bränsle

Mål, aktiviteter och utfall

Ett av våra mål är att minska CO₂ utsläppen med 50 procent från 2014 till 2030 och att vara klimatneutrala 2040. Detta mål ska uppnås bland annat genom löpande investeringar i modernare och mer energieffektiv teknik samt effektiviseringar genom bland annat utbildningar i körteknik och optimerad ruttplanering. Under året, i den begränsade verksamheten, har fokus legat på att säkerställa att vi endast använder förnybar el samt arbeta vidare med att möjliggöra en ökning av andelen HVO och förnybar diesel.

Stromma har ett pågående projektet i Holland där alla fartyg skall konverteras till eldrift, ett projekt som planerats vara klart till år 2025. Under 2021 har konverteringsarbetet påbörjats i Nederländerna med ett fartyg, och arbete med att konvertera ytterligare tre fartyg under 2022 har påbörjats.

Arbetet med elektrifiering av fartygsflottan fortsätter inom koncernen, och under året har Stromma påbörjat diskussioner med ett antal aktörer för att se om vi tillsammans kan öka takten på konvertering av fartyg till eldrift.

Strommas klimatpåverkande utsläpp har uppskattas till 3 636 ton CO₂-e för 2021. De klimatpåverkande utsläppen per gäst har under pandemiåren 2020 och 2021 legat högre än normalt beroende på begränsat kundunderlag, och inte minst på grund av pandemirelaterade restriktioner i antalet passagerare per fordon.

Partnersamarbete

Stromma bidrar till hållbarhetsprojekt, bland annat genom ett koncernövergripande samarbetsprojekt med Världsnaturfonden WWF. Genom samarbetet ställs krav på oss som organisation vad gäller exempelvis utsläpp, vilket hjälper oss att utveckla vår hållbarhetsarbete.

Stromma har under året stöttat projektet "Rädda Östersjön" för att skydda Östersjön från överfiske, stoppa övergödningen och farliga utsläpp av miljögifter, skapa säkrasjöfart och minska oljeutsläpp. Vi arbetar även med kompetensutveckling om status på Östersjön. Utöver detta stödjer vi lokala naturvårdsprojekt med syfte att bidra till ett friskare Östersjön. Stromma bidrar varje år till WWF:s verksamhet med 500 tusen SEK.

Mat & Dryck

Mål, aktiviteter och utfall

Stromma arbetar kontinuerligt med att öka andelen hållbarhetscertifierade livsmedel. Målet till år 2020 var att certifierade livsmedel ska uppgå till 20 procent av total konsumtion kopplat till Strommas inköpsavtal. Ett mål som också uppnåddes under 2020. Målet är dock av störst vikt för verksamheten i Sverige, eftersom Stromma inte bedriver restaurangverksamhet i samma utsträckning i övriga länder.

Det uppdaterade målet innebär att vi eftersträvar 100% certifierade livsmedel till 2030. Under 2021 har fortsatt mycket begränsad restaurangverksamhet kunnat bedrivas. Omfattningen av middagskryssningar och verksamheten på Vaxholms Kastell har varit betydligt lägre än under ett normalt år, men julbordsverksamheten gick relativt bra. Utfallet blev 25 % certifierade livsmedel för alla länder, en fortsatt stadig utveckling mot det nya och skarpare målet.

I Sverige har verksamheten förberett sig för de uppdaterade reglerna för KRAV-certifiering av restaurangerna som börjar gälla 1 januari 2022.

Övriga miljörelaterade aktiviteter

I Finland har verksamheten under året introducerat insamling av hörlurar för återvinning, ombord på bussarna.

I Danmark, i Köpenhamns kanaler och hamnar, har Stromma i samarbete med WWF installerat 20 så kallade "biohuts". En "biohut" är en skyddad tillflykt för småfisk. En invigningsdag för projektet arrangerades också.

I Nederländerna deltog Stromma i två event, River Cleanup 10 minutes Challenge i mars månad, samt World Cleanup Day i september.

Socialt & Personal

Det är viktigt att Strommas medarbetare speglar samhällets sammansättning och mångfald väl. Inte bara för att kunna bemöta kunder på ett professionellt sätt och utifrån olika behov, utan också för att dra nytta av den dynamik som uppstår vid mångfald. Tack vare en normalt sett omfattande rekrytering av säsongspersonal ger Stromma ungdomar och nyanlända möjlighet att skaffa sig arbetslivserfarenhet och erbjuder ofta en första kontakt med den lokala arbetsmarknaden. Under 2021 hade Stromma ett begränsat antal säsongsanställda och möjliggjorde i stället att fast anställd kontorspersonal var aktiva ute i verksamheten under högsäsong. Under 2021 har vi använt permittering och andra möjligheter beroende på de offentliga bidrag som har funnits under nedstängning och andra restriktioner.

Under året har all personal som har haft möjlighet att arbeta hemifrån fortsatt kunnat göra det. Teknisk utrustning för hemarbete har vid behov erhållits från Stromma. Videomöten med personal har hållits löpande. Det har under året varit viktigt att säkra personalens sociala arbetsmiljö i hemmet.

Vår fortsatta framgång, nu när coronarestriktionerna har hävts, är i högsta grad beroende av friska, motiverade och engagerade medarbetare. Fokus ligger därför inte på att förebygga ohälsa, utan på att främja och bygga en god hälsa. En positiv arbetsmiljö, flexibla arbetstider och balans mellan jobb- och privatliv bidrar positivt till Strommas attraktionskraft som arbetsgivare.

Vi har inte identifierat några väsentliga risker avseende mänskliga rättigheter i vår verksamhet och vi verkar inte på några marknader med sådana risker. I våra policyer och riktlinjer betonar vi allas lika värde och rättigheter. För oss är jämställdhet, mångfald och allas lika värde självklara principer. Alla anställda behandlas med respekt och ska känna sig trygga och inkluderade oavsett kön, könsidentitet, ålder, etnicitet, sexuell läggning, funktionshinder, religion/trosuppfattning eller någon annanskillnad.

Styrande policyer

Jämställdhet

Lokala arbetsmiljöpolicyer

Risker i verksamheten

En risk med vår affärsmodell, med en normalt sett stor mängd säsongsanställda, är bristande kunskapsöverföring. För att hantera denna risk och skapa kontinuitet håller vi varje år introduktionsprogram för vår säsongspersonal, men även mer områdesspecifika utbildningar vid behov. Utöver detta har vi tillsvidareanställda teamledare och operativa säljchefer inom våra affärsområden som handleder säsongspersonalen och leder den operativa verksamheten.

Det finns också en risk för att vi inte kan attrahera de kompetenser som vi har behov av på grund av betydande konkurrens om arbetskraft med relevant kompetens på våra destinationer.

Det finns en viss risk för arbetsplatsolyckor inom vår båtverksamhet. För att identifiera och förebygga risker använder båtraffiken i varje land certifierade säkerhets- och rapporteringssystem för all tillbudsrapportering.

Strommas verksamhet är beroende av turistströmmarna till bolagets destinationer. Coronapandemin har tydliggjort vad en pandemi kan innebära för resandet i världen. Stromma är beroende av turism, både lokal och internationell. Begränsningar i möjligheterna att resa, såväl nationellt, regionalt som internationellt, påverkar bolagets verksamhet.

Förändringar i säkerhetsläget och eventuella terroristattacker på eller i närheten av våra destinationer kan också påverka dessa strömmar negativt. En viktig aspekt i uppkomna situationer är krishanteringen kopplat till vår personal. Alla länder har lokala krisplaner för den interna såväl som den externa verksamheten, för att säkerställa att vi tar hand om vår personal och våra gäster på bästa sätt.

Mål, aktiviteter och utfall

Hög språkmångfald är ett viktigt fokus inom Strommas verksamhet. Vi vill att våra anställda ska kunna prata samma språk som våra gäster och därför har vi som en av få arbetsgivare, inom vissa anställningar, inte heller krav på att de anställda ska kunna prata det lokala språket. Strategisk rekrytering hjälper oss också att uppnå detta mål. Ett normalår är språkmångfalden mycket stor inom koncernen, under pandemiåren är den av naturliga skäl betydligt mer begränsad.

Ett annat av koncernens mål är att öka andelen motiverade och nöjda medarbetare genom att uppnå allt högre resultat i vår medarbetarundersökning. Dessa utförs vartannat år i samarbete med Great Place to Work och i undersökningen kartlägger vi bland annat den psykosociala och fysiska arbetsmiljön. Undersökningen består av ungefär 60 påståenden inom områdena; trovärdighet, respekt, rättvisa, stolthet och kamratskap. Den medarbetarundersökning som har genomförts under 2021 var en intern undersökning, som visade på ett förbättrat ESI-utfall (Employment Satisfaction Index) i koncernens samtliga länder jämfört med förra mätningen 2018.

Koncernen har även som mål att ha en rättvis balans mellan manliga och kvinnliga chefer, med ett mål om minst 40 % av det underrepresenterade könet på alla positioner i organisationen. Detta uppnår vigenom medvetenhet vid rekryteringar och befordringar. För att behålla och motivera nyckelpersoner inom organisationen arbetar koncernen med ledarskapsutveckling genom en intern utbildningsplattform kallad Stromma Academy. Målet är att bidra med verktyg och material som ger chefer trygghet i sin roll i relation till medarbetarna. Under 2021 var fördelningen mellan manliga och kvinnliga chefer 61 respektive 39 procent i den operativa verksamheten. Vi har och har länge haft en bra balans inom koncernen och är nöjda med resultatet.

Under 2021 rapporterades tre mindre arbetsplatsolyckor, en vardera i Sverige, Danmark respektive Nederländerna.

Ekonomi och Anti-korruption

Stromma har som mål att upprätthålla en god affärsetik genom hela värdekedjan, vilket genomsyrar både regelverk och kontrollfunktioner. En god affärsetik är också en förutsättning

för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt och trovärdigt, i enlighet med våra värderingar.

Styrande policyer

Kontakt med konkurrenter

Hållbarhet

Lokala inköspolicyer

Risker i verksamheten

Strommas verksamhet bedrivs inte i länder där korruption upplevs som ett stort problem. Samtliga länder där vi bedriver vår verksamhet rankas bland de tio minstkorrupta länderna i världen i Corruption Perception Index. Vi har inte heller några ekonomiska relationer med aktörer i länder där mutor och korruption är vanligt förekommande. Bolagets upphandlingar är konkurrensutsatta och vi har en klar prispbild över marknaden där vi verkar, varför riskerna inom området anses små.

Bedrägerier relaterade till kontantförsäljning utgör en risk i verksamheten. Därför arbetar vi aktivt med att minska andelen kontantförsäljning. Som exempel beslutade Nederländerna 2021 att inte acceptera kontant betalning. I Norge har differentierad prissättning testats för att öka incitamenten för kortbetalning

Vad Stromma gör

Inköp och försäljning inom Stromma ska skötas med största möjliga integritet, där mutor eller ett konkurrenshämmande agerande är strikt förbjudet. För att säkerställa att hela koncernen arbetar utifrån samma etiska regelverk har vi koncerngemensamma policyer. Inom koncernen har vi också etablerade rutiner för kontanthantering, dels för att säkerställa korrekthet i bokföringen, dels för att kunna förhindra och upptäcka eventuella ekonomiska oegentligheter gentemot företaget. Eventuella oegentligheter leder till avslutad anställning.

För att säkerställa att fungerande rutiner finns på plats och efterlevs genomför vi internrevisioner årligen. Utöver internrevisioner använder vi oss bland annat av s.k. Mystery Shoppers för att förhindra bedrägeri.

Det är viktigt att alla åtgärder och beslut inom företaget baseras på en omfattande konsekvensbedömning med miljömässiga, sociala och ekonomiska överväganden integrerade i analysen. Detta gäller inte minst vilka leverantörer vi väljer att samarbeta med. Leverantörsbedömningar behandlar de krav som Stromma ställer på sina leverantörer avseende bland annat ekonomi, kvalitet, miljö, socialt ansvar, leveranssäkerhet och logistik. Dessa bedömningar genomförs årligen samt vid tecknande av avtal.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Strömma Turism och Sjöfart AB, org.nr 556051-5818

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för räkenskapsåret 2021 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 19 april 2022

Johan Telander
Auktoriserad revisor